

PREZES RADY MINISTRÓW

Warszawa, dnia 26 marca 2015 r.

RM-10-19-15

Pan Radosław SIKORSKI
Marszałek Sejmu

Szanowny Panie Marszałku

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej przedstawiam Sejmowi

projekt ustawy o ratyfikacji Umowy ustanawiającej stowarzyszenie między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Ameryką Środkową, z drugiej strony, sporządzonej w Tegucigalpie dnia 29 czerwca 2012 r.

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Spraw Zagranicznych.

Z poważaniem

U S T A W A

z dnia

o ratyfikacji Umowy ustanawiającej stowarzyszenie między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Ameryką Środkową, z drugiej strony, sporządzonej w Tegucigalpie dnia 29 czerwca 2012 r.

Art. 1. Wyraża się zgodę na dokonanie przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej ratyfikacji Umowy ustanawiającej stowarzyszenie między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Ameryką Środkową, z drugiej strony, sporządzonej w Tegucigalpie dnia 29 czerwca 2012 r.

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

I. Potrzeba i cel związania Rzeczypospolitej Polskiej Umową

Zawarcie Umowy ustanawiającej stowarzyszenie między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Ameryką Środkową, z drugiej strony (zwanej dalej „Umową”) jest kolejnym ważnym krokiem w realizacji celów Strategicznego Partnerstwa między Unią Europejską a krajami Ameryki Łacińskiej i Karaibów, ustanowionego w Rio de Janeiro w 1999 r. Zakłada ono wzmocnienie więzi politycznych, gospodarczych i kulturalnych UE z tymi krajami. Zgodnie z komunikatem Komisji Europejskiej z 2005 r. pt. „Wzmocnione partnerstwo między Unią Europejską a Ameryką Łacińską”, za jedno z działań zaplanowanych na kolejne lata uznano wzmocnienie Strategicznego Partnerstwa poprzez sieć umów o stowarzyszeniu (włącznie z porozumieniami o wolnym handlu), które obejmą wszystkie państwa Ameryki Łacińskiej i przyczynią się do integracji całego regionu. Jednym z przyjętych w komunikacie założeń było otwarcie negocjacji takiej umowy z krajami Ameryki Środkowej.

Decyzja o rozpoczęciu negocjacji Umowy zapadła podczas IV Szczytu Szeefów Państw i Rządów Unii Europejskiej i Ameryki Łacińskiej i Karaibów w Wiedniu w 2006 r. W kwietniu 2007 r. Rada Unii Europejskiej podjęła decyzję o upoważnieniu Komisji Europejskiej do negocjacji Umowy ustanawiającej stowarzyszenie między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Ameryką Środkową, z drugiej strony. Dyrektywy negocjacyjne zostały zmienione w marcu 2010 r., aby umożliwić Panamie, uczestniczącej początkowo w negocjacjach wyłącznie jako obserwator, pełne przyłączenie się do procesu. Do negocjacji przystąpiono na bazie Porozumienia o Dialogu i Współpracy pomiędzy Wspólnotami Europejskimi i ich Państwami Członkowskimi a Republikami Kostaryki, Salwadoru, Gwatemali, Hondurasu, Nikaragui i Panamy, zawartego w 2003 r. Rokowania były prowadzone w imieniu UE przez Komisję Europejską w konsultacji z grupą roboczą Rady UE ds. Ameryki Łacińskiej (AMLAT/COLAT) oraz Komitetem ds. Polityki Handlowej (do wejścia w życie Traktatu Lizbońskiego Komitetem Art. 133 TWE), organem pomocniczym Rady UE, na forum którego omawiane są wszystkie sprawy związane z polityką handlową UE wobec krajów pozaeuropejskich. Kolejne wersje tekstu negocjowanej Umowy były przekazywane zaangażowanym resortom do konsultacji.

Proces negocjacji przyspieszyło zakończenie w grudniu 2009 r. trwającego od 1993 r. sporu między UE a krajami Ameryki Łacińskiej dotyczącego regulacji handlu bananami. W dniu 7 kwietnia 2010 r. Komitet do Spraw Europejskich przyjął projekt stanowiska Rządu RP popierający podpisanie i tymczasowe stosowanie Umowy oraz zawarcie porozumienia genewskiego ws. handlu bananami.

Negocjacje Umowy zostały przeprowadzone zgodnie z celami wyznaczonymi w komunikacie Komisji Europejskiej z 2006 r. pt. „Globalny wymiar Europy – konkurowanie na światowym rynku”. Komunikat wskazał m.in., iż UE powinna stworzyć nowe możliwości dla wzrostu gospodarczego, zatrudnienia i międzynarodowej konkurencyjności poprzez dalsze otwieranie rynku na handel i inwestycje. Wzmacnianie powiązań gospodarczych UE z wybranymi partnerami poprzez zawieranie umów o wolnym handlu, w tym stanowiących część porozumień stowarzyszeniowych, powinno służyć realizacji powyższych celów. Umowa z Ameryką Środkową jest odzwierciedleniem długotrwałych politycznych i gospodarczych powiązań UE z regionem.

Negocjacje Umowy zakończyły się podczas VI Szczytu Szefów Państw i Rządów UE – Ameryki Łacińskiej i Karaibów w maju 2010 r. w Madrycie. Tekst Umowy został parafowany 22 marca 2011 r. Umowa została podpisana przez państwa członkowskie UE, Unię Europejską i państwa Ameryki Środkowej 29 czerwca 2012 r. Podstawą prawną dla Unii Europejskiej do podpisania Umowy była decyzja Rady z dnia 25 czerwca 2012 r. w sprawie podpisania w imieniu Unii Europejskiej Umowy ustanawiającej stowarzyszenie między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Ameryką Środkową, z drugiej strony, oraz tymczasowego stosowania jej części IV dotyczącej handlu (Dz. Urz. UE L 346 z 15.12.2012.). Podstawą prawną dla Polski do podpisania Umowy była uchwała Rady Ministrów nr 100/2012 z dnia 20 czerwca 2012 r. w sprawie udzielenia zgody na podpisanie Umowy ustanawiającej stowarzyszenie między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Ameryką Środkową, z drugiej strony.

Zgodnie z ww. decyzją Rady po zakończeniu właściwych procedur po stronie państw Ameryki Środkowej, a przed ukończeniem procedur ratyfikacyjnych w państwach UE (wymóg wynikający z mieszanego charakteru Umowy), Część IV Umowy (zapisy handlowe, pozostające w wyłącznej kompetencji UE, oprócz art. 271 dotyczącego

sankcji karnych za naruszenie własności intelektualnej, pozostającego w wyłącznej kompetencji państw członkowskich UE) miała być tymczasowo stosowana w relacjach handlowych między UE a Ameryką Środkową. Państwa Ameryki Środkowej były zobowiązane m.in. do rejestracji pochodzących z UE oznaczeń geograficznych (Geographical Indications, GIs) zgodnie z przewidzianą procedurą. Jako pierwsze procedury ratyfikacyjne zakończyły Honduras, Panama i Nikaragua, w związku z czym Część IV Umowy jest tymczasowo stosowana między UE a tymi państwami od dnia 1 sierpnia 2013 r. Natomiast od dnia 1 października 2013 r. Umowa jest tymczasowo stosowana w relacjach między UE a Kostaryką i Salwadorem, a od dnia 1 grudnia 2013 r. w relacjach między UE a Gwatemalą.

Umowa ma na celu dalsze pogłębienie relacji z państwami regionu i zapewni ramy prawne dla wszystkich aspektów współpracy UE z państwami Ameryki Środkowej. Bliższe powiązanie Unii Europejskiej z krajami Ameryki Środkowej powinno sprzyjać wzmocnieniu regionalnej integracji Ameryki Środkowej i przyczynić się do budowy stabilności polityczno-gospodarczej regionu.

Umowa przewiduje stopniowe utworzenie strefy wolnego handlu między UE a sześcioma krajami Ameryki Środkowej. Wprowadza kompleksowe, ambitne i zrównoważone zobowiązania w zakresie liberalizacji handlu, które biorą pod uwagę liczne interesy ofensywne i defensywne stron oraz ich odmienny poziom rozwoju. Ponadto Umowa określa zbiór zasad regulujących handel i szereg kwestii z nim powiązanych, stanowiących podstawę dalszego kształtowania relacji handlowo-inwestycyjnych między UE a Ameryką Środkową. Jednym z głównych celów niniejszej Umowy jest rozszerzenie i zróżnicowanie stosunków handlowych między oboma regionami na podstawie postanowień handlowej części Umowy, zgodnie z dyscyplinami Światowej Organizacji Handlu (WTO). Powinno się to przyczynić do większego wzrostu gospodarczego, stopniowej poprawy jakości życia oraz lepszej integracji obu regionów w gospodarce światowej.

Umowa, stanowiąca element długofalowej polityki Unii Europejskiej wobec państw regionu, jest zgodna z interesami politycznymi i gospodarczymi Polski. Jej wprowadzenie w życie powinno przede wszystkim otworzyć nowe możliwości prowadzenia współpracy gospodarczej i handlu z państwami Ameryki Środkowej.

II. Treść Umowy

Umowa składa się z trzech filarów: dialog polityczny, współpraca i układ o wolnym handlu. Jest to pierwsze wynegocjowane porozumienie tego typu między UE a jakimkolwiek ugrupowaniem regionalnym na świecie.

Treść umowy stanowią:

Część I – Postanowienia ogólne i instytucjonalne (art. 1–11);

Część II – Dialog polityczny (art. 12–23);

Część III – Współpraca (art. 24–76);

Część IV – Handel (art. 77–351);

Część V – Postanowienia końcowe (art. 352–363).

Ponadto Umowa zawiera 21 załączników:

Załącznik I – Znoszenie należności celnych;

Załącznik II – Dotyczący definicji pojęcia „produkty pochodzące” oraz metod współpracy administracyjnej;

Załącznik III – Wzajemna pomoc administracyjna w sprawach celnych;

Załącznik IV – Specjalne postanowienia w sprawie współpracy administracyjnej;

Załącznik V – Usuwanie błędów administracyjnych;

Załącznik VI – Właściwe organy;

Załącznik VII – Wymogi i przepisy dotyczące zatwierdzania przedsiębiorstw w odniesieniu do produktów pochodzenia zwierzęcego;

Załącznik VIII – Wytyczne dotyczące przeprowadzania weryfikacji;

Załącznik IX – Punkty kontaktowe i strony internetowe;

Załącznik X – Wykazy zobowiązań dotyczących zakładania przedsiębiorstw;

Załącznik XI – Wykazy zobowiązań dotyczących transgranicznego świadczenia usług;

Załącznik XII – Zastrzeżenia strony UE dotyczące personelu kluczowego i absolwentów odbywających staż;

Załącznik XIII – Wykaz zobowiązań Republik strony AŚ w zakresie personelu kluczowego i absolwentów odbywających staż;

Załącznik XIV – Wykaz zobowiązań Republik strony AŚ w zakresie sprzedawców usług biznesowych;

Załącznik XV – Punkty informacyjne;

Załącznik XVI – Zamówienia publiczne;

Załącznik XVII – Wykaz nazw, które mają być stosowane do ochrony jako oznaczenia geograficzne na terytorium każdej ze stron;

Załącznik XVIII – Chronione oznaczenia geograficzne;

Załącznik XIX – Wykaz produktów, o których mowa w art. 306 ust. 4;

Załącznik XX – Wykaz przepisów technicznych Ameryki Środkowej (RTCA) w procesie harmonizacji;

Załącznik XXI – Podkomitety.

Ponadto do umowy załączono następujące deklaracje i protokoły:

- Wspólna deklaracja Kostaryki i Unii Europejskiej do Tytułu II (Handel towarami) Rozdział 1 niniejszej Umowy,
- Wspólna deklaracja w sprawie Tytułu II (Handel towarami) Rozdział 1 art. 88,
- Wspólna deklaracja dotycząca Księstwa Andory,
- Wspólna deklaracja dotycząca Republiki San Marino,
- Wspólna deklaracja dotycząca odstępstw,
- Wspólna deklaracja dotycząca korekty reguł pochodzenia zawartych w Załączniku II,
- Wspólna deklaracja dotycząca korekty reguł pochodzenia stosowanych do produktów objętych działami 61 i 62 systemu zharmonizowanego,
- Wspólna deklaracja dotycząca czasowego stosowania dodatkowych materiałów niepochodzących w odniesieniu do produktów objętych działami 61 i 62 systemu zharmonizowanego,
- Deklaracja strony UE w sprawie ochrony danych pewnych produktów regulowanych,
- Wspólna deklaracja nazwy, które zostały zastosowane do rejestracji jako oznaczenia geograficzne w republice strony AŚ,
- Wspólna deklaracja w sprawie unii celnej strony UE,
- Jednostronna deklaracja Salwadoru w sprawie Części IV Tytuł VIII (Handel i zrównoważony rozwój) art. 290 „Handel produktami rybnymi” niniejszej Umowy,
- Protokół w sprawie współpracy kulturalnej.

Krótką charakterystyką poszczególnych części:

Część I pt. „Postanowienia ogólne i instytucjonalne” zawiera klauzule polityczne odzwierciedlające wartości wyznawane przez UE. Wśród nich znalazły się zapisy dotyczące ochrony praw człowieka oraz zasad demokracji i rządów prawa.

W zakresie Części II pt. „Dialog polityczny” strony postanowiły, że dialog ten obejmie wszystkie kwestie będące przedmiotem wspólnego zainteresowania na poziomie regionalnym lub międzynarodowym. Głównym celem dialogu politycznego jest rozwijanie uprzywilejowanego partnerstwa politycznego opartego na wspólnych wartościach, zasadach i celach. Poza wspomnianymi już prawami człowieka i dobrymi rządami, należą do nich m.in.: rozbrojenie, walka z terroryzmem i przestępczością, zapobieganie konfliktom, bezpieczeństwo, migracja, integracja regionalna, ograniczanie ubóstwa, walka z nierównościami społecznymi oraz środowisko i zrównoważony rozwój.

W Części III pt. „Współpraca” opisano zasady współpracy w poszczególnych obszarach, a także konkretne mechanizmy, narzędzia i procedury. Instrumenty realizacji współpracy mogą obejmować szeroki zakres działań dwustronnych, horyzontalnych lub regionalnych, takich jak programy i projekty w zakresie infrastruktury, wsparcia budżetowego, dialogu nt. polityk sektorowych, wymiany i transferu sprzętu, badań, oceny skutków, statystyki i baz danych, wymiany doświadczeń i ekspertów, szkoleń, kampanii informacyjnych i uświadamiających, seminariów i publikacji. Podmiotami wdrażającymi mogą być władze lokalne, krajowe i regionalne, społeczeństwo obywatelskie oraz organizacje międzynarodowe. Szczegółowe postanowienia dotyczące współpracy zostały zgrupowane w następujące bloki tematyczne: demokracja, prawa człowieka i dobre rządy; sprawiedliwość, wolność i bezpieczeństwo (w tym m.in. narkotyki i walka z korupcją); rozwój społeczny i spójność społeczna (w tym m.in. edukacja, szkolnictwo wyższe, zatrudnienie, zdrowie społeczne); migracja; środowisko, klęski żywiołowe i zmiana klimatu; rozwój gospodarczy i rozwój handlu (szerzej potraktowane w części IV Umowy); integracja regionalna; współpraca kulturalna i audiowizualna; społeczeństwo wiedzy (w tym m.in. współpraca naukowo-techniczna). Umowa zawiera „klazulę rozwoju” zakładającą, że jeśli strony uznają za stosowne, mogą rozszerzyć współpracę na inne obszary, niewymienione w obecnym zestawieniu.

Część IV pt. „Handel” stwarza podmiotom gospodarczym z UE warunki do pełnego korzystania z możliwości oferowanych przez gospodarki stron i komplementarności powstającej między nimi. Umowa spełnia kryteria dotyczące ustanowienia strefy wolnego handlu zawarte w art. XXIV Układu Ogólnego w sprawie Taryf Celnych i Handlu (GATT 1994) dotyczącym zniesienia ceł i innych ograniczających przepisów

handlowych w odniesieniu do zasadniczo całego handlu między stronami. Na mocy Umowy strony zobowiązały się do stopniowego zwiększania wzajemnego dostępu do rynków oraz podjęły szczegółowe postanowienia regulujące relacje między nimi w obszarze handlu i kwestii z nim powiązanych. W wyniku negocjacji, które w imieniu państw członkowskich, na podstawie zatwierdzonych przez Radę wytycznych, prowadziła Komisja Europejska, udało się wypracować zrównoważoną, zgodną z przepisami i zasadami WTO Umowę o ambitnym i kompleksowym zakresie, osiągając cel wyjścia uzgodnionych zobowiązań ponad te istniejące w ramach WTO.

Wdrożenie Umowy całkowicie zwolni eksporterów produktów przemysłowych i rybołówstwa z UE do Ameryki Środkowej z płacenia ceł. W momencie wejścia Umowy w życie około połowa pozycji towarowych pochodzących z UE (69% handlu) uzyskała pełny dostęp do rynku Ameryki Środkowej. W ciągu kolejnych 15 lat partnerzy będą stopniowo otwierać swój rynek dla pozostałych produktów przemysłowych i rybołówstwa eksportowanych przez UE, przy czym cła na większość z nich zostaną zniesione w okresie 10 lat. UE natomiast, z chwilą wejścia Umowy w życie, całkowicie zniosła cła na produkty przemysłowe i rybołówstwa pochodzące z Ameryki Środkowej¹⁾. Na mocy Umowy, w wyniku stopniowej liberalizacji, docelowo pełny dostęp do rynku Ameryki Środkowej mają uzyskać także unijne produkty rolne, poza produktami całkowicie wyłączonymi z dwustronnej liberalizacji, oraz mlekiem w proszku i serem, w przypadku których liberalizacja importu ma być na stałe ograniczona kontyngentami bezcelowymi. Ameryka Środkowa będzie również korzystać ze znacznie szerszego dostępu do rynku UE, zwłaszcza w odniesieniu do swoich głównych eksportowych produktów rolnych: bananów (dla których ustanowiono specjalny mechanizm stabilizacyjny w postaci plafonu taryfowego), cukru, wołowiny i rumu. W przypadku produktów rolnych wrażliwych dla UE, niektóre z nich są wyłączone z liberalizacji, a w imporcie czosnku, skrobi z manioku, kukurydzy cukrowej, grzybów, wołowiny, cukru i produktów o jego wysokiej zawartości ustalono wolnocłowe kontyngenty w dostępie do unijnego rynku.

Umowa przewiduje możliwość stosowania przez strony środków ochronnych wynikających z przepisów WTO (art. XIX GATT 1994, Porozumienie w sprawie

---

¹⁾ UE w momencie wejścia Umowy w życie zaoferowała otwarcie rynku dla 99% linii taryfowych, co w istocie, zgodnie z szacunkami Komisji Europejskiej, stanowi 100% unijnego importu produktów przemysłowych i rybołówstwa z Ameryki Środkowej.

środków ochronnych, art. 5 Porozumienia w sprawie rolnictwa) oraz odwołania się do dwustronnej klauzuli ochronnej.

W ramach handlowej części Umowy ustanowiono mechanizm mediacji dotyczący środków pozataryfowych, które negatywnie wpływają na handel między stronami. Umowa zawiera także przepisy mające na celu ograniczenie możliwości wprowadzania przez Amerykę Środkową barier pozataryfowych w ważnych obszarach, na przykład w zakresie wymogów dotyczących etykietowania wyrobów włókienniczych.

W dziedzinie usług i zakładania przedsiębiorstw zobowiązania uzyskane od państw Ameryki Środkowej wykraczają poza ich zobowiązania uzgodnione w ramach Układu Ogólnego w Sprawie Handlu Usługami (GATS) i odpowiadają kluczowym interesom UE w poszczególnych sektorach (zwłaszcza w sektorze usług telekomunikacyjnych, morskich i środowiskowych oraz pozostałych usług transportowych), przy jednoczesnym poszanowaniu wrażliwości UE w takich obszarach, jak np. tymczasowa obecność osób fizycznych w celach służbowych. Odnośnie do niektórych sektorów, zobowiązania zadeklarowane przez państwa Ameryki Środkowej w praktyce równe są z podjętymi w ramach innych porozumień zawartych przez ten region, takimi jak CAFTA, lub nawet wychodzą ponad nie w obszarach takich jak dostęp do rynku w sektorach pozausługowych lub w przypadku usług transportu morskiego.

W kwestii zamówień publicznych Strony Umowy zobowiązały się do wzajemnego udostępnienia wskazanych w Załączniku XVI do Umowy zamówień powyżej określonych progów, zgodnie z zasadami traktowania narodowego, niedyskryminacji, uczciwej konkurencji, jawności i przejrzystości. Uzgodnienia z Ameryką Środkową zapewniają istotny dostęp do zamówień, zarówno na szczeblu centralnym, jak i na niższych szczeblach oraz do zamówień wskazanych podmiotów użyteczności publicznej (np. zamówienia Władzy Kanału Panamskiego), różny w zależności od poziomu liberalizacji, przy czym Kostaryka i Panama zdecydowały się najbardziej otworzyć swoje rynki zamówień publicznych dla dostawców unijnych. Część państw Ameryki Środkowej zastrzegła sobie ponadto okresy przejściowe, np. w odniesieniu do wysokości progów udostępnianych zamówień (3 lata od wejścia w życie umowy) dla poszczególnych kategorii zamawiających (Salwador, Honduras, Nikaragua i Gwatemala) lub też w pewnym zakresie do określonej kategorii przepisów (np. Nikaragua do przepisów dotyczących terminów – 3 lata). Poza tym poszczególne

kraje Ameryki Środkowej zastrzegły sobie przejściowe wyłączenia stosowania Tytułu V względem niektórych kategorii zamówień. UE zasadniczo udostępniła swój rynek zamówień publicznych, z wyłączeniami na zasadzie wzajemności pewnych kategorii zamówień, od których odstąpienie uzależniono od dalszych ustępstw poszczególnych państw Ameryki Środkowej w zakresie dostępu do rynku.

Mając na celu ułatwienie wzajemnego handlu i inwestycji, w Umowie ujęto także postanowienia dotyczące liberalizacji bieżących płatności i przepływów kapitału między UE a Ameryką Środkową. Przepisy rozdziału dotyczącego ułatwień celnych i handlowych powinny natomiast w szczególności prowadzić do uproszczenia procedur celnych i ułatwienia legalnego handlu między stronami, przy zachowaniu skuteczności kontroli. Ponadto Umowa obejmuje protokół dotyczący reguł pochodzenia i metod współpracy administracyjnej określający m.in. przepisy odnoszące się do zasad ustalania pochodzenia towarów, dotyczące dowodów pochodzenia oraz uzgodnień z zakresu współpracy administracji celnej.

W Umowie określono również zasady wykraczające poza te uzgodnione w ramach porozumień wielostronnych, dotyczące m.in. własności intelektualnej (np. ochrona 224 oznaczeń geograficznych UE, wyjaśnienie warunków ochrony danych); zrównoważonego rozwoju (Umowa spełnia lub przekracza standardy GSP+ w zakresie kwestii dotyczących pracy i środowiska i zawiera szczegółowe zobowiązania dotyczące zrównoważonego zarządzania rybołówstwem); konkurencji (zasady dotyczące monopoli oraz zobowiązania w zakresie przejrzystości w odniesieniu do subsydiów); barier technicznych w handlu (nadzór rynku, przejrzystość procedur regulacyjnych oraz normy etykietowania i znakowania); środków sanitarnych i fitosanitarnych (środki WTO+ w zakresie dobrostanu zwierząt, regionalizacji, zatwierdzania przedsiębiorstw eksportujących, inspekcji na miejscu i kontroli przywozu).

W Umowie ustanowiono efektywne ramy instytucjonalne w celu jej realizacji, obejmujące zarówno Radę Stowarzyszenia, jak i Komitet Stowarzyszenia wspierany przez szereg podkomitetów, co umożliwi prace i konsultacje Stron w różnych obszarach objętych częścią Umowy dotyczącą handlu oraz działanie dwustronnego mechanizmu rozstrzygania sporów dotyczących interpretacji i stosowania postanowień handlowej części Umowy.

Umowa została zawarta na czas nieokreślony. Umowa zawiera klauzulę akcesyjną, na mocy której możliwe jest przystąpienie nowych państw, zarówno po stronie Unii Europejskiej (nowi członkowie Unii Europejskiej), jak i po stronie Ameryki Środkowej (państwa przystępujące do procesów integracji politycznej i gospodarczej w Ameryce Środkowej).

III. Skutki zawarcia Umowy

1. Skutki prawne

Umowa ma charakter mieszany, tzn. jej postanowienia dotyczą zarówno obszaru kompetencji wyłącznych Unii Europejskiej, jak i obszaru kompetencji dzielonych między UE a jej państwa członkowskie, niewykonywanych jeszcze przez Unię (obszaru tzw. kompetencji potencjalnych Unii), jak również postanowienia wkraczające w obszar wyłącznej kompetencji państw członkowskich. Dlatego też państwa członkowskie, w tym Rzeczpospolita Polska, są obok Unii Europejskiej stroną niniejszej Umowy i są zobligowane ją ratyfikować zgodnie z ich procedurami wewnętrznymi. Wejście w życie Umowy nie spowoduje konieczności zmiany polskiego ustawodawstwa.

W szczególności Części I–III Umowy dotyczą kompetencji państw członkowskich. W związku z tym Unia Europejska, do czasu ratyfikacji Umowy przez wszystkie państwa członkowskie, tymczasowo stosuje jedynie Część IV Umowy dotyczącą handlu²⁾. Z tymczasowego stosowania Części IV Umowy wyłączony został jedynie art. 271 odnoszący się do sankcji karnych w zakresie naruszeń praw własności intelektualnej. Dotyczy on bowiem obszaru kompetencji krajowych³⁾.

2. Skutki społeczne

Wejście w życie Umowy nie wywoła bezpośrednich skutków społecznych, w tym w odniesieniu do rynku pracy.

3. Skutki gospodarcze

Przewiduje się, że Umowa przyniesie korzyści gospodarcze dla strony unijnej. Lepszy dostęp do środkowoamerykańskiego rynku towarów i usług dla podmiotów unijnych,

---

²⁾ Od 1 sierpnia 2013 r. z Hondurasem, Nikaraguą i Panamą, od 1 października 2013 r. z Kostaryką i Salwadorem, a od 1 grudnia 2013 r. z Gwatemalą.

³⁾ Zakres tymczasowego stosowania Umowy określa art. 3 projektu Decyzji Rady upoważniającej do podpisania Umowy ustanawiającej stowarzyszenie między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Ameryką Środkową, z drugiej strony oraz tymczasowego stosowania jej części IV dotyczącej handlu.

w tym polskich, jest uwarunkowany zwiększeniem dostępu do rynku UE dla partnerów z Ameryki Środkowej. Umowa ustanawia kompleksowe zobowiązania w zakresie poprawy dostępu do rynków pomiędzy Stronami, m.in. zakładając stopniową liberalizację zasadniczo całej wymiany handlowej poprzez redukcję barier taryfowych w handlu towarami, otwarcie rynków partnerów dla świadczeniodawców usług oraz inwestorów poprzez ułatwienia w zakładaniu przedsiębiorstw, a także określając ramy dla ograniczenia barier pozataryfowych. Uzupełnienie dla tych zobowiązań stanowi zbiór wspólnych zasad regulujących relacje Stron Umowy w zakresie handlu i w powiązanych z nim obszarach. Liberalizacja dostępu do rynku Ameryki Środkowej, na mocy Umowy, otwiera przed unijnymi przedsiębiorcami, w tym przed polskimi przedsiębiorcami, nowe możliwości zwiększenia eksportu do tych krajów i inwestycji w regionie. Większe otwarcie rynków krajów Ameryki Środkowej na eksport z UE będzie miało też znaczenie dla Rzeczypospolitej Polskiej. Obecny poziom wymiany handlowej naszego kraju z regionem Ameryki Środkowej jest niewielki. Ustanawiając ramy prawne dla kształtowania relacji handlowo-inwestycyjnych między stronami, Umowa powinna doprowadzić do stworzenia stabilnego otoczenia dla działalności podmiotów gospodarczych z UE, w tym RP, w Ameryce Środkowej, sprzyjającego jej rozwojowi na przejrzystych, niedyskryminacyjnych i przewidywalnych warunkach.

4. Skutki finansowe

Umowa nie będzie miała wpływu finansowego na stronę wydatkową budżetu państwa. Komisja Europejska ocenia natomiast, że Umowa będzie miała wpływ finansowy na dochody całej Unii Europejskiej w wysokości 178,4 mln euro rocznie. Powyższe szacunki nie uwzględniają jednak prawdopodobnego wzrostu przywozu produktów objętych stopniowym obniżaniem ceł, który częściowo zrównoważy utratę dochodów.

IV. Wyjaśnienie wyboru trybu związania Umową

Przyjęcie rozwiązań zawartych w Umowie nastąpiło poprzez wyrażenie przez Radę UE zgody na podpisanie Umowy, zgodnie z art. 217 w związku z art. 218 ust. 5 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

Ze względu na mieszany charakter Umowy, wynikający z zakresu kompetencji Unii Europejskiej oraz jej państw członkowskich określonych w Traktacie o Unii Europejskiej i Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, wejście w życie Umowy wymaga przeprowadzenia odpowiedniej procedury wyrażenia zgody na związanie

również w państwach członkowskich UE, w tym w Rzeczypospolitej Polskiej. Do momentu spełnienia tego warunku, Umowa (Część IV) jest tymczasowo stosowana jedynie przez Unię Europejską w obszarze jej wyłącznych kompetencji, a nie przez państwa członkowskie UE.

Umowa, ustanawiając stowarzyszenie Unii Europejskiej oraz jej państw członkowskich z Ameryką Środkową, powołuje mechanizm współpracy politycznej i handlowej między stronami. Mechanizm ten charakteryzuje się wzajemnością praw i obowiązków oraz wspólnymi działaniami realizowanymi przez powołane w tym celu organy według określonych procedur. Umowa dotyczy współpracy politycznej i – w szerszym kontekście – uczestnictwa Rzeczypospolitej Polskiej w organizacji międzynarodowej, jak również reguluje kwestie określone w Rzeczypospolitej Polskiej aktami rangi ustawowej, w szczególności zagadnienie sankcji karnych w odniesieniu do naruszeń własności intelektualnej. Z uwagi na powyższe podlega ona ratyfikacji za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie, zgodnie z art. 89 ust. 1 pkt 1, 3 oraz 5 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.